

Volby do Kraje a Senátu v říjnu

REGION (čtk) - Volby do třetiny Senátu a do zastupitelstev krajů se uskuteční v pátek a v sobotu 2. a 3. října. Termín vyhlásil prezident Miloš Zeman. Rozhodnutí prezidenta musí ještě spolupodepsat premiér Andrej Babiš (ANO).

Konání letošních voleb může zkomplikovat situace kolem epidemie onemocnění způsobené novým typem koronaviru.

V senátních volbách bude na podzim, stejně jako každé dva roky, obměněna třetina horní komory Parlamentu.

Mandát letos končí například bývalému předsedovi Senátu Milanu Štěchovi (ČSSD), který zasedá v horní komoře od prvních senátních voleb v roce 1996 za obvod Pelhřimov.

Žďár přeložil pouť na září

ŽDÁR NAD SÁZAVOU (čtk) - Radnice ve Žďáře přeložila kvůli koronaviru konání pouti z poloviny května na září. Žďárská svatojánská pouť se stovkou atrakcí a dvěma stovkami prodejních stánků se v minulých letech řadila mezi největší poutě v Česku.

Město podle tiskové zprávy počítá s tím, že sportovní a kulturní akce nebudou nejméně do 30. června.

Žďárská pouť se tradičně koná na svátek svatého Jana Nepomuckého, který připadá na 16. květen. Kolotoče a stánky budou letos podle rozhodnutí městských radních u zimního stadionu od 18. do 20. září.

„Duchovního základu a smyslu pouti jsme si samozřejmě velmi dobře vědomi, ale je potřeba rozdělit pouť duchovní a pouť světskou,“ uvedla místostarostka Ludmila Řezníčková (ANO). Dodala, že radnice chce pouť zachovat vzhledem k její tradici a k popularitě. *„Zvlášť když se letos zrušilo už tolik akcí,“* řekla.

Nový termín pouti byl podle radnice vybrán tak, aby navazoval na městské Slavnosti jeřabín.

Žďárská římskokatolická farnost už zrušila i krojovou pouť s průvodem na Zelenou horu pořádanou v minulých dvou letech 8. května.

Stavba elektrárny pomůže firmám

DUKOVANY (zt) - Stavba nového jaderného zdroje u Jaderné elektrárny Dukovany může zásadně pomoci české ekonomice. Říká to předseda sdružení Energetické Třebíčsko Vítězslav Jonáš. Bez ohledu na výběr hlavního dodavatele by se na něm měly podílet stovky českých firem a zaměstnanců.

„Podle našich informací by připravované smlouvy měly vypadat tak, že zapojení státu je jen ve formě případných garancí,“ vysvětlil předseda Jonáš.

Zdůraznil, že důležité je nedopustit další zdržení a především zapojit do stavby české firmy. *„Současná pandemie zároveň ukazuje, jak složité je splňování na evropskou soudržnost a pomoc. Když vidíme zavřené hranice a přetahování o zdravotnický materiál, většinu z nás asi napadá, co by se stalo v případě nedostatku energie,“* upozornil Jonáš.

Investice do nového bloku v lokalitě Dukovany by se podle předběžných informací měla pohybovat ve výši kolem sto padesáti miliard korun podle vybraného typu. Přímou na výstavbě se má podílet přibližně 5000 lidí.

Nízká soběstačnost spolu s pandemií nasvědčují, že se zvýší ceny potravin

Potraviny za určité situace skutečně na pultech řetězců nemusí být, varuje bývalý prezident Agrární komory ČR a krajský zastupitel Jan Veleba (SPO+SPD).

■ Pavel Bajer

Jak pociťují zemědělci nouzový stav vyhlášený vládou ČR?

Určitě ho pociťují a vnímají, jak se říká naplno, ostatně podobně jako jiné obory či resorty. Rozdíl je snad v tom, že nouzový stav přišel v době, kdy se zakládá na jaře nová úroda a omezený pohyb lidí je v oboru, který je závislý na přírodních cyklech a který pracuje s živými zvířaty, určitě problém.

V čem?

Obilí musíte v daném agromickém termínu zasít, krávu musíte každý den dvakrát podojit atd. To nejde zastavit nebo nastavit volnoběh. Na druhou stranu zemědělci jsou velmi přizpůsobiví, umí rychle reagovat, vždy se v krizových dobách dovedli přizpůsobit, byl na ně vždy spoleh a stejně tomu bude i v této těžké době.

Budou pro zemědělce kompenzace zamýšlené vládou dostatečné?

Já osobně hodnotím práci vlády v této složité světové krizi vysoce pozitivně a nejsem sám. Reaguje rychle, nebojí se rozhodovat a podle vývoje situace svoje rozhodnutí korigovat. Zkrátka je vstřícná. To pokládám za rozhodující. Jinak nějaká přesná čísla, zda stačí nebo nestačí doposud schválené kompenzace, to opravdu na počátku vegetace říci nelze.

Můžete to blíže vysvětlit?

Nikdo z nás neví, co bude za měsíc, co bude ve žních nebo na podzim při zakládání další úrody. Důležité je, že se jedná rychle. Nikdo kompenzace a pomoc nezpochybňuje. Na druhé straně zemědělci se ve svých požadavcích chovají rozumně a krizový stav nezneužívají k přemrštěným požadavkům. Naopak vydali zaštítní Agrární komorou ČR 1. dubna prohlášení, ve kterém se přihlásili k zabezpečení dodávek kvalitních potravin pro obyvatele naší země.

Co z toho vyplývá?

Je to významný signál, který je pro ně zavazující. Ale abych byl konkrétní, dovolte fakta. Vláda ve svém usnesení ze dne 26. 3. 2020 vyčlenila podporu ve výši 4,3 miliard Kč. Z ní bude 3,3 miliardy Kč alokováno na PRV (Program rozvoje venkova) a jedna miliarda Kč do PGRLF (Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond), přičemž oba instrumenty PRV i PGRLF jsou pro české zemědělství a potravinářství velmi významné.

Návrh rozdělení těchto prostředků je už zpracován a směřuje k posílení potravinové soběstačnosti do oborů, které jsou na tom špatně.

Které to jsou?

Například zelenina, vepřové maso, drůbež atd. Vedle toho půjde významná část podpory potravinářům, nezapomíná se ani na malé zemědělce. Když tak sleduji současné překotné dění a bleskové reakce Vlá-

dy ČR, Poslanecké sněmovny a vůbec občanů naší země, kteří se až na povinné výkřiky části opozičních politiků, po dlouhé době opět semkli a vycítili vážnost situace, tak si říkám, proč se takto nepřistupovalo ke kalamitám hrabošů, kteří v této době likvidují v některých lokalitách už třetí úrodu a postupují dál na západ...

Nedojde kvůli současnému stavu k výraznému zdražení potravin?

To je spíše otázka na makroekonomy a obchodníky, nicméně velmi nízká soběstačnost u celé řady komodit v kombinaci se současnou bezprecedentní celosvětovou pandemií koronaviru nasvědčuje, že se ceny zvýší a nejen u potravin. Navíc je třeba vzít v potaz další vlivy, hlavně klima. Očekávaný další suchý rok může situaci dál zkomplikovat.

Dá se tato situace nějak řešit?

Co pokládám za zásadní v nastalé situaci je vytvořit podmínky pro postupný návrat potravinové soběstačnosti. Není přece normální, aby tato země rok co rok vyvážela několik milionů tun obilí, zejména do Německa a Polska a zpět nakupovala hotové potraviny jako masné výrobky z vepřového masa, vejce, drůbeží maso. Dříve se toto obilí zkrmlilo ve směsích pro tzv. monogastri (prasata, drůbež) a obilí se nedostávalo.

Není přece normální, že schoдек agrárního zahraničního obchodu ČR se už blíží k 50 miliardám, konkrétně za rok 2019 to je mínus 47,2 miliardy Kč, když meziročně narostl o 6,9 miliardy Kč!

A to je podle vás špatná cesta...

Toto je velmi nebezpečná politika a právě pandemie koronaviru by nás měla vzpamatovat a měli bychom všichni něco udělat pro to, aby se dlouholetý vývoj snižování rozměru českého zemědělství zastavil. Nehci strašit, ale ony ty potraviny za určité situace skutečně na pultech řetězců nemusí být. Viz zavřené hranice, viz desítky kilometrů dlouhé kolony kamionů před a za hranicemi, viz možnost nové vlny pandemie.

Hrozí tedy v ČR nedostatek potravin?

Čistě hypoteticky – pokud by se uzavřely naše hranice, tak bychom měli v tomto směru problém. A že se to stát může, o tom nás poučila současná pandemie koronaviru. Já osobně považuji za naši ostudu, kam jsme to dopracovali u takového vepřového masa, kde je soběstačnost hluboce pod 50 % a krmné obilí, ze kterého se vyrábí krmné směsi, vyvážíme, jak už jsem se zmínil. Tento stav trvá desítky let a nikomu to nevadilo, nikde jsme nenašli zastání, spíše naopak.

Jak tuto situaci vy osobně hodnotíte?

Jsou to vážné věci a je v našem zájmu se k nim postavit čelem. Pro představu, obchodní saldo v mase (třída 02. celního sazebníku) za rok 2018 je mínus 23,3 miliard Kč, respektive 500 tisíc tun! Kde je uhlíková stopa, kde je životní prostředí, kde

JAN VELEBA (*1947) byl v letech 2005 až 2014 prezidentem Agrární komory ČR. V současné době je zastupitelem Kraje Vysočina za Stranu práv občanů, která kandidovala v koalici se Svobodou a přímou demokracií - Tomio Okamury (SPD).

Foto: archiv JL

jsou zelení aktivisté? Rád bych dostal na tyto legitimní otázky jasnou odpověď. A to už nehovořím o kvalitě a zdravotní bezpečnosti masa, viz kontaminované dovozy salmonelou vloni z Polska.

Co by zemědělci nyní potřebovali nejvíce?

Odpovím lapidárně, mít možnost pravdivě informovat veřejnost a na druhé straně podpora občanů. Je to jakási obdoba účetní rovnice má dáti, dal, kterou bych zde rád vysvětlil.

K lidem se dostává velké množství informací o našem „průmyslovém zemědělství“, „chemickém zemědělství“, „mrtvé půdě po chemoterapii“, o té strašlivě žluté řepce atd. Jsem přesvědčen, že právě tato nelehká doba, kdy jsou lidé citliví a vnímaví, je naše příležitost dostat k nim pravdivé informace a k tomu je potřeba dát prostor odborníkům.

Můžete být konkrétní?

Jeden příklad za všechny, pesticidy. Česká republika patří spotřebou účinné látky v pesticidech 2 kg na hektar k těm nejšetrnějším ve vztahu k půdě. Vyjma Dánska užívají všechny západní země pesticidy na výrazně vyšší úrovni. Rakousko má spotřebu 3 kg účinné látky na hektar, Německo 3,5 kg, Francie 4 kg, Belgie 8 kg, atd. To ovšem nebrání našim, bohužel i akademickým „odborní-

kům“, krmit veřejnost hluboce nepravdivými informacemi.

Koho máte na mysli?

Například rektor ČZU (Petr Sklenička – pozn. red.), oblíbený host Václava Moravce. Obdobná je situace u spotřeby umělých hnojiv na hektar orné půdy, kterou má ČR jednu z nejnižších – 129 kg. Naproti tomu Německo má 218 kg, Nizozemí 241 kg, extrémní Irsko 511 kg. Potřebujeme tedy poskytnout občanům pravdivé informace a bude na nich, jak s nimi naloží.

Jak ovlivnilo šíření koronaviru váš osobní i profesní život?

Pandemie koronaviru a navažující drastická opatření v podstatě zastavila společenský a hospodářský život, vytlidnila města, stopla dopravu. V mém případě to znamená hodně času, který trávím doma ve svém rodišti a využívám ho především k srovnání odborných materiálů, studiu a publicistice. Tento rozhovor je jeden z mnoha do různých médií.

Co jste zjistil?

Jasně cítím, že přichází doba, která přinese prostor pro české zemědělce, pro české potraviny a vůbec pro mnoho českých věcí. Jenom je potřeba s chladnou hlavou se připravit, předložit občanům objektivní a veřejně diskutované infor-

mace a požádat je o podporu. Přichází doba, kdy je třeba připravit legislativu, speciálně k českým potravinám, podobně jak to mají například Francouzi.

A to?

Mám na mysli potravinový zákon, přesně Zákon č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích, který je třeba doplnit. Jeho novelu připravil zemědělský výbor Poslanecké sněmovny ve spolupráci s Agrární komorou ČR. Cílem je počínaje rokem 2021 mít v maloobchodním trhu alespoň 55 % českých potravin a v následujících letech tento podíl zvyšovat každý rok o 5 % až do roku 2027.

Proč?

Toto je zásadní pro obnovu českého zemědělství, pro bezpečnost státu, pro zaměstnanost ve venkovském prostoru, ale i pro zdraví občanů a konečně to bude mít příznivý dopad na životní prostředí. Více hospodářských zvířat rovná se více organiky v půdě, více krmných pícein na polích a méně obilí, kukuřice či řepky. Jsou to stále té zákonitosti, které jsme porušili a ke kterým se musíme vrátit.

Východisko tedy vidíte v úpravě legislativy...

Přesně tyto materiály, tyto studie a jejich zpracování a podání lidem tak, aby jim rozuměli a pochopili svoje živitele, svoje zemědělce je moje dobrovolná role, kterou jsem si vzal v době „koronavirové“ za svou a snažím se s využitím svých zkušeností a znalostí přispět k naznačené veřejné diskuzi a poctivé informovanosti veřejnosti.

Věřím, že náš agrární stav bude opět hrát důstojnou roli, a že ukážeme lidem, že nejsme ti legrační „jézádáci“ a nevím, co ještě. Je třeba spolu mluvit, je třeba přesvědčit politiky a jsem si jist, že naši zemědělci jsou připraveni této zemi a jejím občanům připravit dostatek kvalitních a zdravých českých potravin.

Zaznamenal jste v této době něco pozitivního?

Ano, lidskou solidaritu, občas i zapomenuté, či zadušené vlastenectví a hlavně obětavou práci vlády, která určité obstála, a která pracuje v podstatě non stop. Lidé to nakonec oceňují a vysvědčení v podobě dobrého hodnocení práce vlády podle průzkumu tuším SANEP je 81 % dotázaných. A to už je nějaká podpora. Takže mluvm spolu, už T. G. Masaryk pravil, že rozčilení není program.

Co z toho pro vás vyplývá?

Pro mne, člověka, který se narodil, žil a žije na venkově, který zná jeho hodnoty – ty právě, nikoliv ty vnucované v době „předkoronavirové“ – je velké zadostiučinění, že se vrací doba, kdy si lidé budou venkova vážit.

Neboť, jak psal představitel slavné brněnské meziválečné sociologické školy profesor Arnošt Inocenc Bláha, „venkov je mravním zdravím národa, na venkově jsou jeho kořeny“. Jsem rád, že přichází doba renesance venkova a jeho hodnot a že české zemědělství k němu patří.